

EGZEMPLARZ Nr

Temat :

**PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY
REMONTU ZESPOŁU SAKRALNEGO
p.w. PRZENAJSWIĘTSZEJ TRÓJCY W NARUSZEWIE**

09-152 Naruszewo, Naruszewo 40
dz. nr 112, jedn. ew. 142007_2 Naruszewo, obręb 0014 Naruszewo,
pow. płoński, woj. Mazowieckie

Kategoria obiektu X

SYMBOL PKOB 1272

Inwestor:

Parafia rzym.-kat. p.w. św. Tekli w Naruszewie
09-152 Naruszewo, Naruszewo 40

Projektant:

mgr inż. arch. Marta Filek – Wachnik nr upr. 409/90

mgr inż. arch. Katarzyna Muzecka

WARSZAWA, wrzesień 2024r.

SPIS TREŚCI:

1.	PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU.....	3-9
	- SPIS TREŚCI.....	4
	- PLAN SYTUACYJNY.....	5A
	- OPIS DO PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA	5-6
	- UPRAWNIENIA PROJEKTANTA.....	7
	- PRZYNALEŻNOŚĆ PROJEKTANTA DO IZBY.....	8
	- OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA.....	9
2.	PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY.....	10-45
	- OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA.....	11
	OPIS TECHNICZNY	
	- CEL OPRACOWANIA.....	12
	- OPIS OGÓLNY	12-19
	- STAN TECHNICZNY OBIEKTU.....	20-34
	- ZAKRES PRAC KONSERWATORSKICH.....	35
	- OPIS ROBÓT.....	36
	- PROJEKTOWANA STOLARKA.....	40-43
	- ZALECENIA WYKONAWCZE.....	44
	- ORGANIZACJA WYKONYWANIA PRAC.....	45
3.	ZAŁĄCZNIKI.....	46-77
	- KARTA ZABYTKU.....	47-50
	- ZALECENIA KONSERWATORSKIE MMKZ DC.5183.192.2024.AK z dnia 18.06.2024.....	51-52
	- BIOZ.....	53-57
	- INWENTARYZACJA ARCHITEKTONICZNA	58-70
	- OPINIA NA TEMAT DREWNIANEJ SUBSTANCJI KONSTRUKCJI I STOLARKI KOŚCIOŁA pw. PRZENAJSWIĘTSZEJ TRÓJCY w NARUSZEWIE autorstwa dr. Alicji Zadvorny, sierpień 2024.....	71-77

<p align="center">PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU</p>																							
<p>Nazwa zamierzenia budowlanego</p> <p align="center">PROJEKT REMONTU ZESPOŁU SAKRALNEGO KOŚCIOŁA p.w. PRZENAJSWIĘTSZEJ TRÓJCY W NARUSZEWIE</p>																							
<p>Adres inwestycji:</p> <p align="center">09-152 NARUSZEWO, NARUSZEWO 40</p>																							
<p>Kategoria obiektu budowlanego</p> <p align="center">KATEGORIA OBIEKTU X</p>																							
<p>Identyfikatory działek ewidencyjnych, na których obiekt budowlany jest usytuowany</p> <p align="center">dz. nr 112, jedn. ew. 142007_2 NARUSZEWO., obręb 0014 NARUSZEWO</p>																							
<p>Imię i nazwisko lub nazwa inwestora i jego adres</p> <p align="center">Parafia rzym.-kat. p.w. św. Tekli 09-152 Naruszewo, Naruszewo 40</p>																							
<p>JEDNOSTKA PROJEKTOWA:</p> <div> </div> <hr/> <div> <div> 02-172 WARSZAWA, ul. GŁADKA 9/6 NIP 522-321-59-87 </div> <div> Tel. 603 680 994 architekt.km@gmail.com </div> </div>																							
<p>PROJEKTANCI;</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Zakres opracowania</th> <th>Imię i nazwisko</th> <th>Specjalność</th> <th>Numer uprawnień budowlanych</th> <th>Data opracowania</th> <th>Podpis</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Architektura</td> <td>mgr inż. arch. Marta Filek-Wachnik</td> <td>Architektoniczna do projektowania bez ograniczeń</td> <td>upr. nr 409/90</td> <td>Wrzesień 2024</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Architektura</td> <td>mgr inż. arch. Katarzyna Mużeczka</td> <td></td> <td></td> <td>Wrzesień 2024</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						Zakres opracowania	Imię i nazwisko	Specjalność	Numer uprawnień budowlanych	Data opracowania	Podpis	Architektura	mgr inż. arch. Marta Filek-Wachnik	Architektoniczna do projektowania bez ograniczeń	upr. nr 409/90	Wrzesień 2024		Architektura	mgr inż. arch. Katarzyna Mużeczka			Wrzesień 2024	
Zakres opracowania	Imię i nazwisko	Specjalność	Numer uprawnień budowlanych	Data opracowania	Podpis																		
Architektura	mgr inż. arch. Marta Filek-Wachnik	Architektoniczna do projektowania bez ograniczeń	upr. nr 409/90	Wrzesień 2024																			
Architektura	mgr inż. arch. Katarzyna Mużeczka			Wrzesień 2024																			

SPIS TREŚCI PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA TERENU

• Spis treści	str. 4
• PLAN SYTUACYJNY	str.5A
• Przedmiot zamierzenia budowlanego	str.5
• Istniejący stan zagospodarowania	str.5
• Projektowane zagospodarowanie	str.5
• Zestawienie powierzchni	str.5
• Informacje i dane o ograniczeniach w zabudowie, ochronie konserwatorskiej, wpływie eksploatacji górniczej, zagrożeniach	str.6
• Warunki ochrony przeciwpożarowej	str.6
• Inne dane	str.6
• Informacja o obszarze oddziaływania obiektu	str.6

Dokumenty:

• Kopia decyzji o nadaniu projektantowi uprawnień	str.7
• Kopia zaświadczenia o przynależności do właściwej izby samorządu zawodowego	str.8
• Oświadczenie projektanta o sporządzeniu projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej	str.9

1. PRZEDMIOT ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO,

Przedmiotem zamierzenia budowlanego jest projekt zagospodarowania terenu dla inwestycji pn.:

**PROJEKT REMONTU ZESPOŁU SAKRALNEGO KOŚCIOŁA p.w. PRZENAJŚWIĘTSZEJ TRÓJCY W NARUSZEWIE,
na działce nr 112, obręb 0014 Naruszewo, jedn. ew.142007_2 Naruszewo**

Na przedmiotowym obszarze nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Planowana inwestycja dotyczy wyłącznie remontu zespołu sakralnego, do którego należą Kościół pw. Przenajświętszej Trójcy oraz drewniana dzwonnica.

Forma architektoniczna oraz przeznaczenie obiektu nie ulega zmianie.

2. ISTNIEJĄCY STANU ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI LUB TERENU, W TYM INFORMACJA O OBIEKTACH BUDOWLANÝCH PRZEZNACZONYCH DO ROZBIÓRKI

Działka zabudowana jest budynkiem kościoła wraz z dzwonnica

3. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE DZIAŁKI LUB TERENU

– Urządzenia budowlane związane z obiektami budowlanymi: Brak

– Sposób odprowadzania lub oczyszczania ścieków: Bez zmian

– Układ komunikacyjny: Bez zmian.

– Sposób dostępu do drogi publicznej: Bez zmian. Dostęp do obiektu z ulicy gminnej

– Parametry techniczne sieci i urządzeń uzbrojenia terenu: Obiekt wyposażony w istniejącą instalację elektryczną

– Ukształtowanie terenu i układ zieleni, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia części rysunkowej projektu zagospodarowania działki lub terenu: Kościół usytuowany jest na wzniesieniu.. Nie przewiduje się ingerencji w istniejącą zielen.

4. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI

– Powierzchnia zabudowy projektowanych i istniejących obiektów budowlanych: Adaptuje się istniejące zagospodarowanie bez zmian.

– Powierzchnia dróg, parkingów, placów i chodników: Bez zmian

– Powierzchnia biologicznie czynna: Bez zmian

5. INFORMACJE I DANE:

– O rodzaju ograniczeń lub zakazów w zabudowie i zagospodarowaniu tego terenu wynikających z aktów prawa miejscowego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli są wymagane: Brak

– Czy działka lub teren, na którym jest projektowany obiekt budowlany, są wpisane do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków lub czy zamierzenie budowlane lokalizowane jest na obszarze objętym ochroną konserwatorską: Budynek kościoła wraz z dzwonnica są wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego pod nr rej. A-252

– Określające wpływ eksploatacji górniczej na działkę lub teren zamierzenia budowlanego – jeśli zamierzenie budowlane znajduje się w granicach terenu górniczego: Brak

– Charakter, cechy istniejące i przewidywane zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników projektowanych obiektów budowlanych i ich otoczenia w zakresie zgodnym z przepisami odrębnymi: Planowana

inwestycja nie spowoduje zagrożeń dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników obiektu i jego otoczenia w zakresie zgodnym z odrębnymi przepisami. W świetle Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. (Dz. U. poz. 1839 oraz z 2022 r. poz. 1071) w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla planowanej inwestycji nie jest wymagana Decyzja Środowiskowa, ponieważ obiekt nie kwalifikuje się jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

6. DANE DOTYCZĄCE WARUNKÓW OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ, W SZCZEGÓLNOŚCI O DROGACH POŻAROWYCH ORAZ PRZECIWPOŻAROWYM ZAOPATRZENIU W WODĘ, WRAZ Z ICH PARAMETRAMI TECHNICZNYMI.

Przedmiotowy obiekt z racji przeznaczenia zawiera pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, w związku, z czym zalicza się do najwyższej kategorii „zagrożenia ludzi”. Wymagana klasa odporności pożarowej dla budynków niskich, zaliczonych do kategorii ZL I określa się na klasę „C”.

Konstrukcję drewnianą więźby należy zabezpieczyć preparatem Fobos M-4 przez wielokrotne powlekanie lub preparatem o podobnych, nie gorszych właściwościach. W obiekcie należy umieścić gaśnicę proszkową typu ABC oraz „śniegową” typu BC. Obiekt istniejący, zabytkowy.

7. INNE NIEZBĘDNE DANE WYNIKAJĄCE ZE SPECYFIKI, CHARAKTERU I STOPNIA SKOMPLIKOWANIA OBIEKTU BUDOWLANEGO LUB ROBÓT BUDOWLANYCH

Inwestycja nie powoduje ograniczeń w dostępie do drogi publicznej, w możliwości korzystania z wody, kanalizacji, energii elektrycznej i ciepłej, środków łączności, oraz zapewnia ochronę przed uciążliwościami powodowanymi przez hałas, wibracje, zakłócenia elektryczne, promieniowanie a także zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby. Realizacja niniejszego założenia nie wpłynie negatywnie na możliwości rozwoju obszaru. Nie powoduje powstania stref uciążliwych ze względu na generowany hałas czy zanieczyszczenia.

8. INFORMACJA O OBSZARZE ODDZIAŁYWANIA OBIEKTU

– Przepisy prawa, w oparciu o które dokonano określenia obszaru oddziaływania obiektu:

Obszar oddziaływania określono po przeanalizowaniu:

- a. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 9 maja 2024r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2024 poz.726) – Projektowany zakres prac dotyczy budynku istniejącego, usytuowanego na działce zgodnie z zapisami §12. Planowana inwestycja nie wykracza poza granice działki objętej inwestycją, nie ogranicza zabudowy sąsiednich działek.
- b. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 lutego 2024r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – projektowane prace nie generują ponadnormatywnych poziomów hałasu i nie stanowią one zagrożenia dla zdrowia i samopoczucia mieszkańców sąsiednich działek.
- c. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 maja 2024r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu – projektowane prace nie generują ponadnormatywnych poziomów pyłów oraz gazów.

– Zasięg obszaru oddziaływania obiektu przedstawiony w formie opisowej lub graficznej albo informacja, że obszar oddziaływania obiektu mieści się w całości na działce lub działkach, na których został zaprojektowany:

Obszar oddziaływania projektowanej inwestycji nie wykracza poza przedstawiony na projekcie zagospodarowania terenu i obejmuje nieruchomość nr ewid. 112 w Naruszewie.

Wszelkie uciążliwości związane z uciążliwością realizacji inwestycji nie przekroczą granic lokalizacji i nie będą mieć negatywnego wpływu na sąsiadów.

Realizacja niniejszego założenia nie wpłynie negatywnie na możliwości rozwoju obszaru. Nie powoduje powstania stref uciążliwych ze względu na generowany hałas czy zanieczyszczenia.

Nr. GP. Upr. 409/90

Kraków, dnia 22 października 1990 r.

DECYZJA O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
DO PEŁNIENIA SAMODZIELNYCH FUNKCJI TECHNICZNYCH
W BUDOWNICTWIE

Na podstawie § 4 ust. 1 i 2, § 7 i § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia
Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20
lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych
w budownictwie /Dz.U.Nr 8, poz. 46/

stwierdza się, że:

Pani Marta Filek magister inżynier architekt
urodzona dnia 21 marca 1956 r. w Krakowie
posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania
samodzielnej funkcji projektanta
w specjalności architektonicznej

Pani Marta Filek jest upoważniona do:

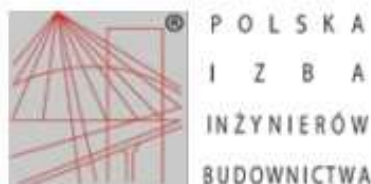
- 1/ do sporządzania projektów w zakresie rozwiązań:
 - a/ architektonicznych wszelkich obiektów budowlanych,
 - b/ konstrukcyjno-budowlanych obiektów budowlanych w budownictwie
osób fizycznych, z wyłączeniem konstrukcji fundamentów
głębokich i trudniejszych konstrukcji statycznie niewyzna-
czalnych,
- 2/ w budownictwie osób fizycznych - do kierowania, nadzorowania
i kontrolowania budowy, kierowania i kontrolowania wytwarzania
konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz oceniania i badania
stanu technicznego obiektów budowlanych - z wyłączeniem kon-
strukcji fundamentów głębokich i trudniejszych konstrukcji
statycznie niewyznaczalnych.

Otrzymują:

1. mgr inż.arch. Marta Filek
2. a/a

Z. WOJEWODA

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

MAZ-TMY-7DZ-Z4E *

Pani MARTA FILEK-WACHNIK o numerze ewidencyjnym MAZ/BO/6165/01
adres zamieszkania ul. WILANOWSKA 6 A m 16, 00-422 WARSZAWA
jest członkiem Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2024-01-01 do 2024-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2023-12-13 roku przez:

Roman Lulis, Przewodniczący Rady Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Zgodnie z art. 78¹ K.c.

§ 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarczy złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piiib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

OŚWIADCZENIE PROJEKTANTÓW

Niżej podpisani projektanci oświadczają , że projekt :

„PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU REMONTU ZESPOŁU SAKRALNEGO
KOŚCIOŁA pw. PRZENAJSWIĘTSZEJ TRÓJCY”

Naruszewo 40, dz. nr 112, obręb 0014 Naruszewo, pow. płoński

po zapoznaniu się z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2024r. poz. 725), zgodnie z art.34 ust.3 tej ustawy niniejszym oświadczają, że projekt został wykonany zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami Prawa Budowlanego oraz zasadami wiedzy technicznej.

PROJEKTANCI:

Architektura:

mgr inż. arch. Marta Filek – Wachnik nr upr. 409/90

mgr inż. arch. Katarzyna Muzecka

Warszawa, 9 wrzesień 2024 r.

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

Nazwa zamierzenia budowlanego

PROJEKT REMONTU ZESPOŁU SAKRALNEGO KOŚCIOŁA p.w. PRZENAJSWIĘTSZEJ TRÓJCY W NARUSZEWIE

Adres inwestycji:

09-152 NARUSZEWO, NARUSZEWO 40

Kategoria obiektu budowlanego

KATEGORIA OBIEKTU X

Identyfikatory działek ewidencyjnych, na których obiekt budowlany jest usytuowany

dz. nr 112, jedn. ew. 142007_2 NARUSZEWO., obręb 0014 NARUSZEWO

Imię i nazwisko lub nazwa inwestora i jego adres

Parafia rzym.-kat. p.w. św. Tekli
09-152 Naruszewo, Naruszewo 40

JEDNOSTKA PROJEKTOWA:

FIXARCH SP. Z O.O.

02-172 WARSZAWA, ul. GŁADKA 9/6
NIP 522-321-59-87

Tel. 603 680 994
architekt.km@gmail.com

PROJEKTANCI;

Zakres opracowania	Imię i nazwisko	Specjalność	Numer uprawnień budowlanych	Data opracowania	Podpis
Architektura	mgr inż. arch. Marta Filek-Wachnik	Architektoniczna do projektowania bez ograniczeń	upr. nr 409/90	Wrzesień 2024	
Architektura	mgr inż. arch. Katarzyna Mużeczka			Wrzesień 2024	

OŚWIADCZENIE PROJEKTANTÓW

Niżej podpisani projektanci oświadczają , że projekt :

„PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY REMONTU ZESPOŁU SAKRALNEGO
KOŚCIOŁA pw. PRZENAJŚWIĘTSZEJ TRÓJCY”

Naruszewo 40, dz. nr 112, obręb 0014 Naruszewo, pow. płoński

po zapoznaniu się z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2024r. poz. 725), zgodnie z art.34 ust.3 tej ustawy niniejszym oświadczają, że projekt został wykonany zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami Prawa Budowlanego oraz zasadami wiedzy technicznej.

PROJEKTANCI:

Architektura:

mgr inż. arch. Marta Filek – Wachnik nr upr. 409/90

mgr inż. arch. Katarzyna Muzecka

Warszawa, 9 wrzesień 2024 r.

OPIS TECHNICZNY

1. CEL OPRACOWANIA

Celem opracowania jest dokumentacja projektowa –

Projekt architektoniczno-budowlany remontu zespołu sakralnego kościoła pw. Przenajświętszej Trójcy, w Naruszewie, pow. płoński, na działce o numerze ewidencyjnym nr 112 w obrębie 0014 Naruszewo, mająca na celu zahamowanie procesów degradacji zabytku i doprowadzenie do poprawy stanu jego zachowania.

Kościół wraz z dzwonnica został wpisany do rejestru zabytków nr rej.: A-252 z dnia 24.10.1991r.

2. OPIS OGÓLNY OBIEKTU

2.1. OPIS

KOŚCIÓŁ. Źródło: *by Katarzyna Mużecka, 2024*

Kościół pw. Przenajświętszej Trójcy w Naruszewie (Naruszewo 40), to XIX wieczny drewniany, jednokondygnacyjny budynek na podmurówce kamiennej. Kościół orientowany, usytuowany na wzniesieniu. W obrębie ogrodzenia terenu kościoła (ogrodzenie metalowe, współczesne) znajduje się drewniana dzwonnica z XIX w. Kościół restaurowany w 1928 r. Nie został zniszczony w wyniku działań wojennych 1939–45. Wielokrotnie remontowany. W 1979 r. powierzchnie odnowiono – wymieniono obustronnie szalowania bez konserwacji starego materiału. W 1991 r. strop zagrożony zawaleniem podparto prowizorycznie stemplami.

Kościół zaprojektowany na planie prostokąta, z prostokątną zakrystią. Nad zakrystią jednoprzestrzenne pomieszczenie. Bryła założona z dwóch prostopadłościanów, korpusu i kruchty, przykrytych dachami dwuspadowymi, nad korpusem półszczytowy. Na dachu nawy sygnaturka drewniana na planie sześciokąta, zwieńczona sześciokątnym dachem łamanym, obitym blachą.

Elewacja – brak wyraźnych podziałów architektonicznych, wszystkie elewacje wykonane profilowanymi gzymsami koronującym, wykonanym z desek. Elewacja frontowa osiowa, symetryczna, z wejściem głównym na osi środkowej. Elewacja zachodnia: na osi środkowej okienko pomieszczenia nad zakrystią, poniżej symetrycznie dwa okna zakrystii. W elewacji południowej 4 okna nieregularnie rozmieszczone. W elewacji północnej 3 okna, boczne drzwi do zakrystii i kruchty.

Kościół jednonawowy z prezbiterium. Oba wnętrza o tej samej wysokości.

Fundamenty kamienne, z uzupełnieniem wtórnym kamieniem polnym. Podmurówka oryginalnie kamienna, obecnie betonowa, z odcisniętym rysunkiem szalunku deskowego. Na tym etapie trudno stwierdzić czy jest to tylko obrzutka betonowa kamiennej podmurówki, czy jest to równocześnie stabilizacja fundamentów poprzez podbicie fundamentów. Tylko w dzwonnicy zachował się oryginalna podmurówka z kamienia.

Podwalina z bala sosnowego, na papie

Ściany z bali sosnowych (gr.16cm) w konstrukcji zrębowej, obustronnie wtórnie oszalowane pionowo deskami sosnowymi. Na ścianach północnej i południowej korpusu deski łączone na styk, z przykryciem styków łatami, a na ścianach wschodniej i zachodniej elewacji kościoła oraz kruchty deski łączone na wpust. Zdjęcia z karty ewidencyjnej z 1991 r wskazują, że zarówno na ścianach kościoła jak i na ścianach kruchty deskowanie na elewacji było łączone styk, a styki przysłonięte łatami

Podłoga z desek sosnowych, układanych wzdłuż osi kościoła.

Stropy belkowe, z pokryciem z desek sosnowych

Więźba drewniana, krokwiowa, z dwiema jętkami. Jętka dolna przy krokwiach podparta ścianami w konstrukcji stolcowej, ryglowej, biegnącej przez całą długość budynku.

Dach kryty blachą ocynkowaną, układaną na łatach drewnianych. Orynnowanie i obróbki z blachy ocynkowanej.

Stołarka drzwiowa – drzwi drewniane, z drewna iglastego, deskowe, płycinowe, w ościeżnicach drewnianych, deskowych, nieprofilowanych. Drzwi główne dwuskrzydłowe, pozostałe jednoskrzydłowe. Drzwi wtórne z lat 90 XIXw.

Stołarka okienna – okna z drewna iglastego, ościeżnicowe, jedno i dwuskrzydłowe, ze szprosami, z elementami szkła kolorowego. Stołarka wtórna z lat 90 XIXw. W przypadku dużych okien pierwotnie były to okna czteroskrzydłowe z podziałem krzyżowym, dzielone szczelinami na 4 kwatery.

Schody zewnętrzne betonowe wtórne. Pierwotnie były schody z bloków kamiennych

W zakrystii i na chór schody drewniane jednobiegowe, zabiegowe.

Wypozażenie kościoła starsze niż sam kościół, prawdopodobnie przeniesione z poprzedniego XVII – wiecznego kościoła, który stał na tym miejscu. Ołtarz główny XVII- wieczny z drewnianą rzeźbą Matki Boskiej z Dzieciątkiem oraz rzeźbami biskupów. Ołtarze boczne z XVIII w, jeden z patronką parafii św. Teklą a drugi z Matką Boską Częstochowską. Ambona w stylu manierystycznym z XVIII w z rzeźbami aniołów, pochodzi z kościoła klasztoru norbertanek plockich.

Instalacja elektryczna.

Instalacja odgromowa

DZWONNICA Źródło: *by Katarzyna Muzecka, 2024*

Dzwonnica przy kościele pw. Najświętszej Trójcy to XVIII wieczny drewniany, jednokondygnacyjny budynek o konstrukcji słupowo-kratowej. Wybudowana na planie kwadratu o wym. 3x3m, i wysokości 5m. Ściany zewnętrzne w konstrukcji słupowej, wzmocnionej ryglami i zastrzałami oszalowane na zewnątrz pionowo deskami o szerokości 18-25cm i grubości 1,72cm, łączone na styk. Posadzka kamienna. Cokół kamienny. Więźba drewniana. Dach namiotowy, kryty blachą ocynkowaną

Stołarka drzwiowa – drzwi drewniane, deskowe, pełne.

W górnej części, w każdej ze ścian wycięte są po dwa otwory dzwonowe. Brak żaluzji w otworach powoduje, że do wnętrza dzwonnicy dostają się zwierzęta oraz woda deszczowa.

2.2. STAN TECHNICZNY ISTNIEJĄCY

Analizę stanu zachowania obiektu dokonano poprzez analizę wizualną, metodą porównawczą .

Przedmiotem analizy stanu zachowania poddano:

- podmurówkę
- podwalinę

- konstrukcję ścian
- oszalowanie ścian od wewnątrz i od zewnątrz
- drzwi zewnętrzne
- stolarkę drzwi zewnętrznych
- stolarkę okienną
- deskowanie podłogi strychu
- konstrukcję dachu
- poszycie dachu
- schody zewnętrzne
- dzwonnice

2.2.1. WNIOSKI Z ANALIZY STAN TECHNICZNEGO:

Z oględzin obiektu oraz z ekspertyzy wynika, że stan zachowania obiektu jest zły i wciąż się pogarsza. Pilnie zaleca się rozpocząć realizację interwencyjnych prac związanych z zatrzymaniem rozwoju czynników degradacji oraz remontem/rekonstrukcją..

Do zmian zachodzących w konstrukcji jakie można zaobserwować należą m.in.: zmiany geometrii konstrukcji spowodowane biodegradacją oraz zaatakowaniem grzybami i szkodnikami drewna. Porażenie grzybami powoduje zwiększone ryzyko dla zdrowia i życia ludzkiego. Zaobserwowano liczne aktywne ślady zerowania owadów – szkodników drewna w tym Spuszczela Pospolitego (*Hylotrupes Bajalus*) . Stwierdzono obecność żywych larw i owadów. Porażenie przez owady materii, z której wybudowano obiekt ma charakter rozległy i dynamiczny, a poziom uszkodzeń sięga nawet powyżej 70%., w przypadku dzwonnicy nawet 90%. W najgorszym stanie są elementy konstrukcji takie jak podwalina, konstrukcja ścian i oszalowanie. Występujące na powierzchni desek glony utrzymują wilgoć oraz przyspieszają biologiczny rozkład.

- Stan zachowania pokrycia dachowego – do remontu. Widoczne nieszczelności.
- Stan zachowania więźby dachowej – średni. Lokalnie zamoknięta (podwyższona wilgotność – 20-30%), porażona przez owady i grzyby. Więźba wymaga pilnej dezynfekcji i konserwacji, także ogniochronnej.
- Stan zachowania szalunku zewnętrznego– zły. Widoczne ubytki i nieszczelności. Brak impregnacji.
- Stan zachowania konstrukcji ścian– w obecnym stanie, bez zdjęcia oszalowania trudny do potwierdzenia
- Stan zachowania podwaliny – zły. W stanie zaawansowanej biodegradacji.
- Nowa betonowa podmurówka kościoła bez otworów wentylacyjnych – sprzeczna z kanonami sztuki konserwatorskiej . Brak cyrkulacji powietrza w strefie podpodłogowej.
- Stan zachowania podmurówki dzwonnicy – zły. Zaawansowana biodegradacja. Widoczne ubytki kamienia i lepiszcza.

Stan zachowania budynku kościoła oraz dzwonnicy został określony jako średni, lokalnie zły. Obiekty narażone były na wieloletni niekorzystny wpływ warunków zewnętrznych. W następstwie powstały uszkodzenia struktury drewna, zakażenie mikrobiologiczne i porażenie przez mikroorganizmy. Stwierdzono znaczne przekroczenie stężenia wilgoci w badanych elementach konstrukcji i oszalowania. Zawilgocenie i zamakanie wynika bezpośrednio z działania czynników atmosferycznych (brak impregnacji drewna, nieszczelność pokrycia dachowego), zawilgocenia z gruntu, jak również z obecności grzybów, glonów i innych biologicznych czynników. Degradacja elementów konstrukcyjnych ma bezpośredni wpływ na statykę obiektu, a ponieważ ta degradacja ma charakter aktywny to wymaga podjęcia pilnych prac konserwatorskich.

UWAGA:

Ponieważ oszalowanie wewnętrzne i boazeria wewnętrzna mają charakter wtórny a z notatki z 1991 r. we wkładce do Karty ewidencyjnej tego zabytku w pkt 18 czytamy :"(kościół) 1979 powierzchniowo odnowiony – wymiana obustronnie szalowania bez konserwacji starego materiału", możemy założyć, że konstrukcja nośna kościoła nigdy nie była poddana konserwacji a tym samym nie została sprawdzona pod kątem jej stanu zachowania i właściwości nośnych. Dlatego też w pracach konserwatorskich należy przyjąć konieczność renowacji i konserwacji elementów konstrukcji nośnej ukrytych pod oszalowaniem, co wiąże się z koniecznością rozebrania odcinkowo szalowania.

KOŚCIÓŁ

- podwalina – stan dobry
- konstrukcja ścian – stan średni- degradacja pochodzenia biologicznego i mechanicznego
- oszalowanie ścian – stan zły – degradacja pochodzenia biologicznego i mechanicznego
- stolarkę drzwi zewnętrznych – stan zły – zniszczenie mechaniczne i korozja biologiczna
- stolarkę okienną – stan zły – zniszczenie mechaniczne i korozja biologiczna
- deskowanie podłogi strychu – stan zły – w miejscach przeciekającego dachu
- więźba dachowa – lokalnie stan zły, miejscami średni
- pokrycie dachu – lokalnie stan zły, miejscami stan zadowalający – nieszczelności, odtworzyć kominki wentylacyjne na poddaszu
- obróbki blacharskie – stan średni

DZWONNICA

- podwalina – stan zły
- konstrukcja ścian – stan średni – degradacja pochodzenia biologicznego i mechanicznego
- oszalowanie ścian – stan zły – degradacja pochodzenia biologicznego i mechanicznego
- drzwi zewnętrzne – stan zły – zniszczenie mechaniczne i korozja biologiczna

- więźba dachowa - lokalnie stan zły, miejscami średni
- pokrycie dachu - stan średni
- obróbki blacharskie - stan średni

DZWONNICA. Podmurówka, na której posadowiona jest dzwonnica nosi ślady uszkodzeń wywołanych negatywnym działaniem wody opadowej oraz silnego zawilgocenia w wyniku zjawiska podciągania kapilarnego, wzmocnionego przez spadek terenu w kierunku dzwonnicy oraz brak odwodnienia liniowego. Silne zawilgocenie muru sprzyja nadmiernemu rozwojowi mikroorganizmów takich jak mchy i porosty. Silne zawilgocenie podmurówki ma negatywny wpływ na stan zachowania drewnianej konstrukcji kościoła. Widoczne jest zgniwanie podwaliny na styku z podmurówką, miejscami zawilgocenie konstrukcji drewnianej sięga 37%. Stwierdzono porażenie grzybem pleśniowym. Przecieka pokrycie dachowe. Drzwi bez śladów przekształceń są z drewna sosnowego, o konstrukcji deskowej, w analogii do oszalowania zewnętrznego.

KOŚCIÓŁ. Dawna podwalina kamienna została wzmocniona żelbetową podmurówką w stanie bardzo dobrym. Widoczna przekładka z papy pomiędzy podwaliną drewnianą a podmurówką. Nie wiadomo, czy wykonana została izolacja pionowa. W podwalinie brak krutek wentylacyjnych umożliwiających przepływ powietrza pod posadzką. Widoczne silne zawilgocenie podwalin drewnianej konstrukcji kościoła oraz zgniwanie desek szalunkowych na styku z podwaliną. Stwierdzono porażenie grzybem pleśniowym oraz liczne ślady działania drewnojadów. W szalunku ścian skorodowane elementy metalowe mocowań oraz instalacji odgromowej. Stan zachowania poszycia dachowego, konstrukcji więźby dachowej oraz oszalowania ścian formułowano na podstawie z oględzin. Wnioski z oględzin wskazują na ogólnie niezadowalający stan zachowania tych elementów. Przecieka pokrycie dachowe, powodując zamakanie i niszczenie substancji kościoła w strefie pod sygnaturką i nad prezbiterium. Prowadzi to m. in. do niszczenia elementów więźby oraz desek stropu nawy głównej. Destrukcyjny wpływ wody widoczny jest również na betonowych schodach prowadzących do kościoła. Stałe zawilgocenie tych elementów przyspiesza ich degradację zwłaszcza w miesiącach zimowych gdy temperatura spada poniżej zera stopni Celsjusza. Można zaobserwować dezintegrację blokową powstałą w wyniku wietrzenia fizycznego, ma na to wpływ m.in. insolacja oraz działanie zamrozu. Naprawa podbudowy schodów oraz płyt stopni wykonywana była tylko miejscowo.

Stan istniejącej stolarki okiennej i drzwiowej oraz okuć jest zły. Istniejąca stolarka jest wtórna. Stolarka wypaczona, ze spękaniem i z licznymi uszkodzeniami mechanicznymi, zaatakowana przez drewnojady i grzyby pleśniowe. Widoczne ślady naprawy i wymiany okuć oraz uzupełniania szklenia w oknach. Okucia stalowe zdeformowane, obluzowane, z postępującą korozją. Kraty w oknach skorodowane.

Stan obiektów potwierdzony został również w „Opinii na temat drewnianej substancji konstrukcji i stolarki kościoła pw. Przenajświętszej Trójcy w Naruszewie” autorstwa dr inż. Alicji Zadvorny Z/Atelier (sierpień 2024), która stanowi załącznik do n/n opracowania.

2.2.2. CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY

•	POWIERZCHNIA ZABUDOWY	213,8 m ²
•	KUBATURA BUDYNKU	1750 m ³
•	CHARAKTERYSTYCZNE RZĘDNE (względem punktu 0.00)	kalenica dachu korpusu głównego 10,73 m ²
kalenica dachu kruchty 5,26 m ²
•	POWIERZCHNIA DACHU	
	dach korpusu głównego	266,8 m ²
	dach nad kruchtą	32,8 m ²
•	POWIERZCHNIA UŻYTKOWA	
	przyziemie z chórem	212,9 m ²
	składzik nad zakrystią	22,0 m ²
	Łącznie:	234,9 m ²

ZESTAWIENIE POMIESZCZEŃ

• Przyziemie z antresolą (chór)	
Kruchta	20,9 m ²
Nawa	98,3 m ²
Prezbiterium	50,1 m ²
Zakrystia	24,1 m ²
Chór	19,5 m ²
• Piętro	
składzik nad zakrystią	22,0 m ²

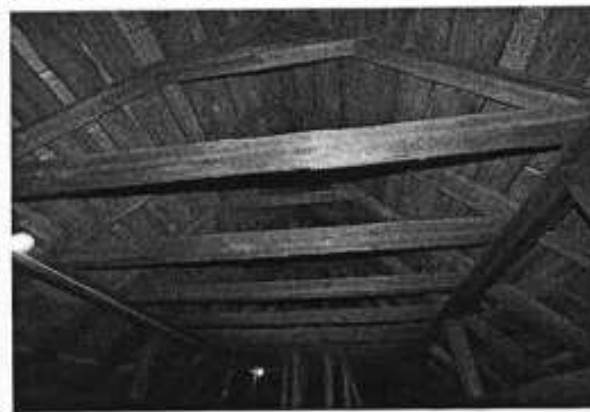
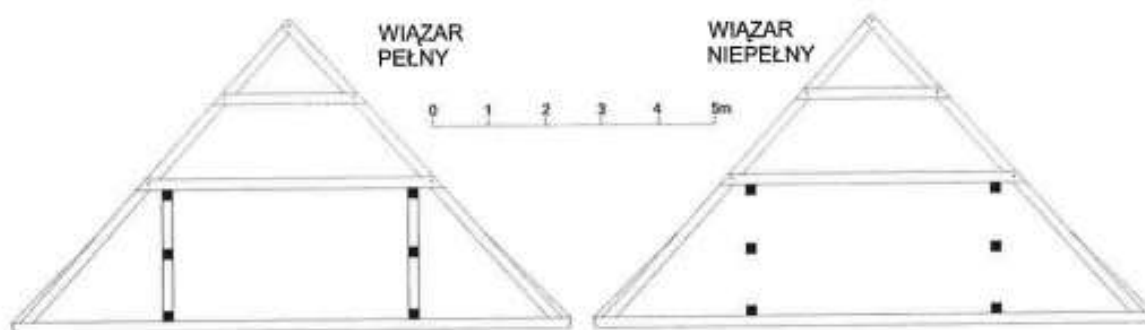
POWIERZCHNIE ELEMENTÓW ELEWACJI				
ELEWACJE	elew. drewniana	okna i drzwi do konserwacji	gzymsy	cokół betonowy
zachodnia	52,0 m ²	7,9 m ²	7,1 m ²	1,7 m ²
południowa	107,6 m ²	12,7 m ²	7,3 m ²	8,7 m ²
wschodnia	61,4 m ²	2,2 m ²	4,3 m ²	3,4 m ²
północna	104,9 m ²	15,0 m ²	7,3 m ²	7,9 m ²
SUMA	325,9 m ²	37,8 m ²	26,0 m ²	21,7 m ²

KARTA PRZEGLĄDOWA KONSTRUKCJI WIĘZBY DACHOWEJ	
gmina: Naruszewo	OBIEKT: Kościół parafialny p.w. św. Trójcy
województwo: mazowieckie	miejscowość: <u>N A R U S Z E W O</u>
diecezja: płocka	

Autor opracowania: Maciej Warchoń, 18.06.2009 r.

Typ konstrukcji: <u>stolcowa</u>	Przypuszczalne datowanie: XVIII w.
<p>OPIS:</p> <p>Jedna konstrukcja nad całością kościoła, pochodząca zapewne z czasu jego budowy.</p> <p>Typ konstrukcji: więźba stolcowa, dwustolcowa, o dwóch parach jętek i ramach stolcowych usztywnionych podłużnie dodatkowym rygłem w połowie wysokości stolca oraz pojedynczymi mieczami o nieregularnym rozstawie. Podział na wiaźary pełne i niepełne orientacyjny, stolce nie pokrywają się z rytmem wiaźarów.</p> <p>Więźba w dobrym stanie zachowania, dostępna.</p>	

RYSUNKI, ZDJĘCIA:

2.3. UZASADNIENIE KONIECZNOŚCI PRZEPROWADZENIA REMONTU

Zespół sakralny pw. Przenajświętszej Trójcy w Naruszewie, składające się z drewnianego kościoła i drewnianej dzwonnicy to przykład XIX-wiecznej, ludowej architektury sakralnej na Mazowszu, będący zachowanym w oryginale świadectwem dziedzictwa narodowego. Stare drewniane obiekty budownictwa sakralnego, nielicznie zachowane do naszych czasów stanowią niezaprzeczną wartość historyczną i tworzą klimat polskiego krajobrazu. Stan obiektu wymaga przystąpienia do natychmiastowych działań, by uchronić go przed dalszą degradacją. Niezbędne jest podjęcie szybkich działań zmierzających do zabezpieczenia i wzmocnienia, ale które w jak najmniejszym stopniu będą ingerowały w historyczną strukturę i architektoniczny wizerunek obiektu. Brak działań naprawczych spowoduje niepowetowaną stratę.

3. STAN TECHNICZNY ISTNIEJĄCY – DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Zamieszczone poniżej fotografie obrazują stan zniszczeń.

Niektóre zniszczenia pogłębiają się w skutek działania warunków atmosferycznych oraz postępującej biodegradacji, wynikającej z działania grzybów, jak i owadów .

ELEWACJA WEJŚCIOWA / ZACHODNIA

OKNA W SZCZYCIE ELEWACJI ZACHODNIEJ

ELEWACJA PÓŁNOCNA

ELEWACJA WSCHODNIA

ELEWACJA POŁUDNIOWA

SCHODY

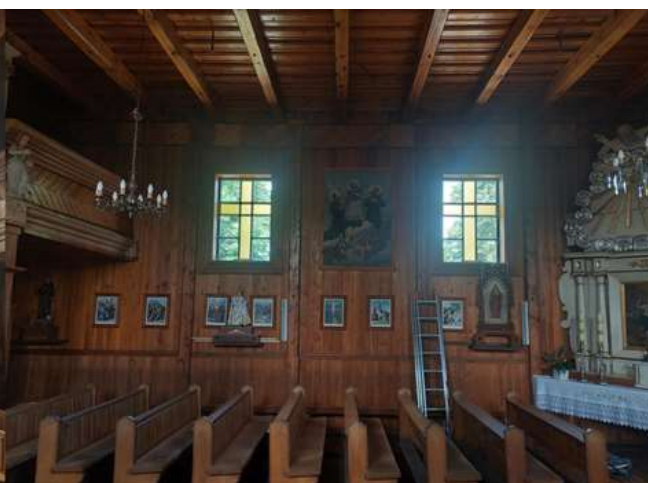
Na tyłach kościoła są złożone bloki kamienne pochodzące prawdopodobnie ze starych oryginalnych schodów

SYGNATURKA

WNĘTRZE KOŚCIOŁA

PODDASZE I WIĘŻBA DACHOWA

Celem planowanych robót jest zatrzymanie destrukcji obiektu i przywrócenie jego pierwotnego wyglądu. Stwierdzenie aktualnego stanu konstrukcji zrębowej ścian oraz stopień jej biodegradacji możliwe dopiero po zdjęciu oszalowania.

Wymiana zniszczonych i zainfekowanych elementów drewnianych: Elementy uszkodzone mechanicznie, zamknięte, zainfekowane przez grzyby lub owady wymienić na nowe, na wzór istniejących. Zainfekowane elementy spalić.

Pozostałe elementy odkazić środkami owadobójczymi i przeciwgrzybicznymi. Poddać suszeniu i impregnacji ciśnieniowej w preparacie impregnującym drewno. Zaimpregnować przeciwgrzybicznie i przeciw owadom. Zabezpieczyć ogniochronnym preparatem transparentnym np. preparatem Fobos M-4.

Do elementów konstrukcyjnych zastosować drewno iglaste klasy C-24 zabezpieczone przed szkodnikami biologicznymi i ogniem.

Wszystkie nowe elementy wykonać odtworzeniowo, stosując materiał tożsamy z oryginalnym.

Elementy konstrukcji oraz elementy wewnętrzne pozostawić bez wybarwienia.

Wszystkie preparaty zabezpieczające, ochronne lub konserwujące powinny być transparentne.

ZAKRES PRZEWIDYWANYCH PRAC:

- remont i konserwacja pokrycia dachowego, z lokalną wymianą uszkodzonych elementów, dokonanie przeglądu stanu technicznego więźby dachowej.
- naprawa i konserwacja obróbek blacharskich oraz orynnowania
- demontaż i wykonanie nowej instalacji odgromowej po starym śladzie
- fumigacja, naprawa, konserwacja i impregnacja więźby dachowej, z lokalną wymianą uszkodzonych elementów
- fumigacja, naprawa i konserwacja stropu nad nawą, z lokalną wymianą uszkodzonych elementów
- fumigacja, naprawa i konserwacja stropu nad zakrystią, z lokalną wymianą uszkodzonych elementów
- fumigacja, naprawa i konserwacja antresoli (chóru)
- fumigacja, naprawa i konserwacja boazerii wewnętrznej, z wymianą uszkodzonych elementów
- fumigacja, naprawa i konserwacja konstrukcji zrębowej, z wymianą uszkodzonych elementów, konieczność odcinkowego demontażu oszalowania zewnętrznego
- fumigacja, naprawa, konserwacja i impregnacja oszalowania zewnętrznego, z wymianą uszkodzonych elementów
- demontaż istniejącej stolarki i montaż nowej wykonanej na wzór stolarki z inwentaryzacji z 1992 r
- demontaż i remont krat okiennych
- fumigacja, naprawa, konserwacja i impregnacja drewnianej posadzki, z lokalną wymianą uszkodzonych elementów
- wykonanie krutek wentylacyjnych w podwalinach kościoła (16 szt.)
- na istniejącej betonowej podmurówce wykonanie okładziny z kamienia polnego, celem odtworzenia pierwotnego charakteru podmurówki
- rozbiórka istniejących schodów betonowych i odtworzenie w ich miejsce schodów z kamienia polnego. Po rozbiórce dokonać oceny stanu zachowania odstąpionych fragmentów fundamentów i w razie konieczności wykonać izolację pionową.
- remont podwaliny z kamieni polnych (Dzwonnica). wykonać naprawę podwaliny z kamienia polnego. Program prac zakłada jedynie niezbędne prace naprawcze i zabezpieczające. Nie przewiduje się zmian w wyglądzie podwaliny (zachowuje się istniejący wąż z kamienia), jedynie naprawę istniejącego stanu. Dlatego też, w myśl założeń konserwatorskich, planuje się w pierwszym etapie stabilizację i uzupełnienia wążu.
- montaż drewnianych poziomych żaluzji w otworach dzwonnicy, typowych dla tego typu obiektu, w kolorze szalunku dzwonnicy

5. OPIS ROBÓT REMONTOWYCH

5.1. ROBOTY ROZBIÓRKOWE

- prace przygotowawcze i zabezpieczające
- odcinkowe rozebranie oszalowania ze ścian kościoła i dokonanie przeglądu konstrukcji.
- demontaż drzwi i okien
- rozbiórka schodów betonowych

5.2. FUMIGACJA i KONSERWACJA

- zabezpieczenie, uszczelnienie budynku kościoła i dzwonnicy gazoszczelną folią
- pomiar wilgotności i temperatury
- odkażanie na drodze gazowania – fumigacji
- zwalczanie owadów na drodze iniekcji
- zamgławianie przestrzeni niszowych kościoła
- demontaż folii zabezpieczającej, wietrzenie
- ozonowanie obiektu
- konsolidacja uszkodzonych miejsc

5.3. ROBOTY CIESELSKIE i KONSERWACJA DREWNIANYCH ELEMENTÓW

- dezynfekcja zakażonych mikrobiologicznie elementów np. preparatem Altax lub preparatem o podobnych właściwościach
- demontaż z elewacji porażonych desek szalunkowych, nadbitek, listew, tak by po zabiegach konserwatorskich było możliwe ponowne zamontowanie materiału
- demontaż zdegradowanych belek podwalin i elementów konstrukcji sumikowo-tątkowej, usunięcie – wycięcie fragmentów uległych procesom nieodwracalnej deterioracji oraz mikro biotycznego rozpadu struktury drewna. (prace należy wykonywać pod nadzorem architekta lub inżyniera konstruktora)
- zabezpieczenie na placu budowy zdemontowanych elementów drewnianych przed działaniem opadów atmosferycznych
- dezynfekcja i dezynsekcja zdemontowanych drewnianych elementów, środkami dobranymi na podstawie wyników badań mikro biologicznych
- mechaniczne usunięcie pozostałości starych zdegradowanych powłok zabezpieczających i luźnych nawarstwień, metodą strumieniowania ściernego oraz przy użyciu narzędzi i materiałów ściernych
- usunięcie starych, nieprawidłowo wykonanych napraw i uzupełnień drewna, nadbitek, fleków i kitów
- miejscowa, doraźna naprawa elementów więźby wraz z uzupełnieniem uszkodzonych przez owady i grzyby fragmentów. Elementy zaatakowane przez owady należy dokładnie oczyścić, zwalczyć owady np.

środkiem Anti-Insekt Multi firmy Remmers, a następnie uzupełnić ubytki za pomocą np.: Epoxi Holzersatzmasse firmy Remmers)

- naprawa i uzupełnienie ubytków, flekowanie drewnem tego samego gatunku, zgodnie z pierwotnym kierunkiem przebiegu słoików z zachowaniem wilgotności standardowej dla elementów drewnianych mających stały kontakt z powietrzem zewnętrznym
- zrekonstruowanie zniszczonych elementów szalunku ścian i elementów konstrukcyjnych z zachowaniem wilgotności standardowej dla elementów drewnianych mających stały kontakt z powietrzem zewnętrznym
- impregnacja elementów drewnianych obiektu z zastosowaniem impregnatów głęboko penetrujących, do drewna będącego w stałym kontakcie z gruntem i z wodą, stosownie do przepisów dla danej klasy „zagrożenia ludzi” ZL I „C”,
- Impregnacja drewnianych elementów ścian narażonych na wpływy atmosferyczne, nie pozostających w stałym kontakcie z gruntem i z wodą, preparatem utrwalającym, stosownie do przepisów dla danej klasy „zagrożenia ludzi” ZL I „C”,
- Montaż zrekonstruowanych, odtworzonych i zakonserwowanych elementów ścian elewacji, tradycyjnymi metodami ciesielskimi z użyciem gwoździ nierdzewnych.
- drobne ubytki uzupełniać profesjonalnym kitem zachowującym kolorystykę zbliżoną do uzupełnianego materiału, odpornym na ekstremalne oddziaływanie czynników atmosferycznych.
- w przypadku zbyt dużych różnic optycznych między zróżnicowaną barwą elementów pierwotnych a jasną barwą elementów nowych należy wykonać ujednolicenie kolorystyki przy użyciu transparentnych powłok laserunkowych podkładowych i wierzchnich.
- wymiana drzwi na nowe, drewniane, deskowe wykonane zgodnie z wykazem
- wymiana stolarki okiennej na nową, drewnianą wykonaną zgodnie z wykazem
- konserwacja 4-funkcyjna: przeciw owadom, przeciw grzybom, przeciw pleśniam i przeciwpożarowa
- konserwacja oszalowania preparatem hydrofobowym transparentnym

5.4. ROBOTY DEKARSKIE

- remont i konserwacja pokrycia dachowego, z lokalną wymianą uszkodzonych elementów w sposób odtworzeniowy
- należy odtworzyć kominki wentylacyjne na poziomie poddasza
- pokrycie z blachy należy wykonać zgodnie z wymogami podanymi w polskich normach i wymogami producenta
- wszelkie niezbędne wykonane mocowania pokrycia dachu z blachy do deskowania (podłoża) należy wykonać przy użyciu gwoździ, wkrętów i drutu ze stali nierdzewnej, należy je oblutować i dodatkowo przylutować kołpak o średnicy gwarantującej szczelne połączenie.

5.5. KONSERWACJA ELEMENTÓW METALOWYCH

- inwentaryzacja krat i elementów metalowych
- wstępne oczyszczenie z zabrudzeń i pozostałości warstw zabezpieczających przy użyciu rozpuszczalników organicznych, ustalenie skuteczności działania po wykonaniu prób.
- demontaż krat, zawiasów, sztyldów, klamek, zamków, zasuw – rygli, zaczepów
- usunięcie pozostałości skorodowanych metalowych mocowań i łączeń; użytych wtórnie w czasie prac naprawczych gwoździ, wkrętów.
- oczyszczenie powierzchni z wtórnych nawarstwień malarskich metodą dobraną na podstawie przeprowadzonych prób czyszczenia: metodą chemiczną lub mechaniczną, wykonując warstwę izolującą i zabezpieczającą powierzchnię okuć inhibitorem korozji np. roztworem taniny.
- rekonstrukcja brakujących okuć, elementów mocujących i krat
- Odtworzenie powłok zabezpieczających i dekoracyjnych, zgodnie z ustaloną oryginalną kolorystyką

5.6. INSTALACJA ODGROMOWA

Wykonać nową instalację odgromową ze sprowadzeniem do uziomu otokowego. Przewody odprowadzające wykonać z drutu stalowego Fe/Zn $\varnothing 8\text{mm}^2$, prowadzonym między rurą a zaciskiem hakowym, lutując go złączem zacisku probierczego. Przewody odprowadzające prowadzić napowietrznie. Zacisk pobierczy zainstalować na wys. 1,8m na objęcie z Fe/Zn 25x4. Uziom otokowy wykonać z płaskownika Fe/Zn 30x4 ułożonego na głębokości min. 0,7m w uprzednio wykonanym wykopie. Połączenia w ziemi uziomu otokowego wykonać za pomocą zacisków krzyżowych malowanych lakierem asfaltowym. Na skrzyżowaniu uziomu otokowego z elementami budynku bednarke układać w rurach DVK. Wszystkie połączenia przewodami muszą mieć zapewnioną ciągłość połączeń wykonanych jako nierozłączne lub rozłączne. Całość prac wykonać zgodnie z aktualnie obowiązującymi normami i przepisami. Należy stosować urządzenia, wyroby i materiały posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania w budownictwie. Wykonanie przewodów instalacji piorunochronnej powinno zostać skoordynowane z pracami pokrycia dachu. Po wykonaniu robót wykonać pomiary i zakończyć protokołem.

5.7. ROBOTY KAMIENIARSKIE

DZWONNICA

- podwalinę ustabilizować.
- zabezpieczyć stabilność statyczną obiektu
- usunąć grunt przylegający do podwaliny i przystąpić do prac remontowych
- wykonać szerokoprzestrzenne wykopy w odcinkach nie większych niż 2,0m umożliwiające osuszenie murów w gruncie i wykonanie izolacji przeciwwodnych. Wykopy należy wykonać ze szczególną starannością i rygorystycznym stosowaniem technologii oraz zachowaniem środków bezpieczeństwa.

Wykopy należy umocnić ścianą wspornikową z profili stalowych – grodzic. Ściana ma za zadanie zabezpieczenie przed osuwaniem się ścian wykopów.

- mur mechanicznie oczyścić z roślin i biologicznego nalotu.
- usunąć mechaniczne wykwyty solne, odsolenie wykonać metodą migracji soli do rozszerzonego środowiska: okłady z wody destylowanej i waty celulozowej (min. 10 warstw).
- usunąć stare spoiny
- wykonać wzmocnienie osłabionych i osypujących się partii kamienia hydrofilnym preparatem krzemooorganicznym na bazie czteroetoksylanu np.: Remmers KSE 300 lub innym preparatem o podobnych właściwościach metodą natrysku lub pędzlowania „mokre w mokre” aż do przesycenia impregnatem osłabionych powierzchni
- wykonanie napraw i uzupełnień z użyciem materiału kamiennego o podobnych do historycznego budulca właściwościach fizyko-mechanicznych i wyglądzie, z zachowaniem oryginalnej faktury i wątku. W miarę możliwości wykorzystać materiał pochodzący z rozbiórki.
- wykonać nowe spoiny porowatą zaprawą piaskowo-wapienną z dodatkiem spoiwa hydraulicznego (białego cementu M52) lub trasową (na bazie wapna trasowanego, np.: Tubag TKM) z płukanym piaskiem kwarcowym lub gotową wapienno-trasową zaprawą renowacyjną do spoinowania, np.: Remmers Fugenmortel TK lub Tubag TKF lub innym preparatem o podobnych właściwościach
- Po wykonaniu w/w prac należy zaimpregnować kamień powyżej terenu odpowiednimi środkami do czyszczenia elewacji np. Baunit FassadenReiniger firmy Baunit lub innym preparatem o podobnych właściwościach
- naniesienie na powierzchnię muru poniżej poziomu terenu warstwy szlamu uszczelniającego (powłoka przepuszczalna dla pary wodnej, szczelna nawet dla wody pod ciśnieniem, wysoko odporna mechanicznie)
- na dnie wykopu wykonać o grubości ok. 15-20 cm obsypkę filtracyjną ze żwiru płukanego o frakcji max.32 mm. Przykryć geowłókniną
- wykonać zasypkę wykopów, zagęszczając ziemię warstwami co 25cm przy użyciu ubijaków ręcznych (zakaz stosowania zagęszczarek mechanicznych)

UWAGA: Prace ziemne prowadzić ręcznie i z zachowaniem ostrożności przy odkrywaniu warstwy gruntu przy murze, dla uniknięcia destabilizacji odciążanej konstrukcji muru oraz jego uszkodzeń.

KOŚCIÓŁ

- przywrócić kamienny wygląd murów fundamentowych poprzez wykonanie licowania z kamienia
- w miejscu rozbiórki schodów betonowych wykonać prawidłową podbudowę (np. żelbetową) pod nowe schody, zapewniającą ich stabilne osadzenie w gruncie
- wykonać nowe schody z bloków kamiennych i granitowych głazów narzutowych

Zdjęcie przedstawia schody przy drewnianym koście w Tarnowie Pańskim Źródło: *by Katarzyna Muzecka, 2024*

6. RYSUNKI PROJEKTOWANEJ STOLARKI OKIENNEJ I DRZWIOWEJ

W karcie zabytku z 1991 r. widnieją okna i drzwi wykonane prawdopodobnie w latach 60 XXw.

Ta sama stolarka ujęta została w inwentaryzacji z 1992 r.

Na wzór tej wersji projektuje się wykonać nową stolarkę okienną i drzwiową.

Do rekonstrukcji stolarki stosować drewno o jednnorodnej jakości technicznej, bez wad w formie sęków, pęknięć, przebarwień.

Okna czteroskrzydłowe z podziałem krzyżowym, dzielone szczelinami na 4 kwatery.

Zdjęcie z karty ewidencyjnej zabytku z 1991 r

Okna dwuskrzydłowe, dzielone szczepelinami na 2 kwatery. Zdjęcie z karty ewidencyjnej zabytku z 1991 r

Drzwi główne drewniane, podwójne, dwuskrzydłowe, ramowe, deskowe, z ozdobnymi okuciami
Pozostałe drzwi jednoskrzydłowe, ramowe, deskowe.

Zdjęcie z karty ewidencyjnej zabytku z 1991 r

7. ZALECENIA WYKONAWCZE

- Wszelkie prace należy wykonywać pod kierunkiem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia.
- Należy zapewnić nadzór konserwatorski i autorski;
- W przypadku elementów niewyszczególnionych w niniejszym opracowaniu odpowiednie decyzje podjąć w trybie nadzoru autorskiego,
- Podczas prac budowlanych istnieje możliwość odkrycia elementów niezainwentaryzowanych, wtedy odpowiednie działania należy ustalić z projektantem lub w trybie nadzoru autorskiego,
- Istotne odstępstwa od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę są dopuszczalne jedynie po uzyskaniu decyzji o zmianie pozwolenia na budowę (art. 36a ustawa z dn. 17 VII 1994r. Prawo Budowlane z późniejszymi zmianami)
- Ze względu na wysoki stopień specjalizacji wszystkie wymienione rodzaje prac należy powierzyć do wykonania specjalistycznej firmie.
- Wszystkie wymiary i rzędne należy brać z natury.
- Prace wykonawcze prowadzić pod kierunkiem osoby uprawnionej, z zachowaniem przepisów BHP i ppoż.;
- Należy bezwzględnie przestrzegać reżimów technologicznych, narzuconych w instrukcjach technicznych producenta.
- Wszystkie obiekty przedsięwzięcia będące przedmiotem opracowania powinny być wykonane z materiałów i wyrobów budowlanych zgodnych z wymaganiami polskich norm lub posiadających aktualne na dzień oddania do użytkowania aprobaty techniczne i świadectwa dopuszczenia do eksploatacji wydane przez ITB.
- Materiały o odpowiednich atestach stosować zgodnie ze specyfikacją producenta, oraz wymogami użytkowymi i bezpieczeństwa.
- Wszystkie elementy które nie wchodzi w zakres robót, należy odpowiednio zabezpieczyć przed uszkodzeniami i zabrudzeniem.
- Warunki bezpieczeństwa podczas wykonywania prac : Podczas wykonywania wszystkich w/w prac należy przestrzegać warunków bezpieczeństwa zawartych w instrukcjach oraz wszystkich warunków BHP obowiązujących w pracach budowlanych.
- Podczas wykonywania robót należy stosować się do:
 - instrukcji montażu producenta w/w materiałów,
 - warunków technicznych wykonywania i odbioru robót budowlano – montażowych wg Ministerstwa Budownictwa i Instytutu Techniki Budowlanej,
 - norm Polskiego Komitetu Normalizacyjnego,
 - przepisów technicznych instytucji kontrolujących jakość materiałów i wykonywanych robót,

8. ORGANIZACJA WYKONYWANIA PRAC

Sprzęt i wyposażenie:

Zestawy do prac dekarских i izolacyjnych: wiertarki elektryczne, przedłużacze, młotki stalowe, młotki gumowe, drabinki, pędzle, butle i palniki, wiadra itp.

Materiały:

Wszystkie zastosowane materiały powinny posiadać aktualne dokumenty dopuszczające do użycia.

Dokumenty te oraz foldery lub instrukcje montażu producentów powinny zostać dołączone do dokumentacji powykonawczej.

Planowanie i przygotowanie na placu budowy:

- koordynacja prac z innymi podwykonawcami:
- bieżące ustalenia z koordynacji,
- wprowadzenie bieżących zaleceń kierownictwa budowy
- prowadzenie prac zgodnie z panującym harmonogramem budowy

Organizacja, odpowiedzialność i nadzór:

Wszystkie prace wykonane powinny być pod nadzorem osoby upoważnionej przez Wykonawcę.

Siły robocze:

Pracownicy fizyczni przeznaczeni do realizacji zadania muszą być wykwalifikowani, przeszkoleni i posiadają doświadczenie w stosowaniu w/w izolacji.

Siły robocze powinny być dobierane stosownie do przekazywanego frontu robót.

Procedury:

Należy stosować się do ogólnych warunków BHP oraz procedur minimalnych określonych w Planie BHP

Opracowała:

mgr inż. arch. Katarzyna Mużeczka

ZAŁĄCZNIKI

Nazwa zamierzenia budowlanego

PROJEKT REMONTU ZESPOŁU SAKRALNEGO KOŚCIOŁA p.w. PRZENAJŚWIĘTSZEJ TRÓJCY W NARUSZEWIE

Adres inwestycji:

09-152 NARUSZEWO, NARUSZEWO 40

Kategoria obiektu budowlanego

KATEGORIA OBIEKTU X

Identyfikatory działek ewidencyjnych, na których obiekt budowlany jest usytuowany

dz. nr 112, jedn. ew. 142007_2 NARUSZEWO., obręb 0014 NARUSZEWO

Imię i nazwisko lub nazwa inwestora i jego adres

Parafia rzym.-kat. p.w. św. Tekli
09-152 Naruszewo, Naruszewo 40

JEDNOSTKA PROJEKTOWA:

 FIXARCH SP. Z O.O.

02-172 WARSZAWA, ul. GŁADKA 9/6
NIP 522-321-59-87

Tel. 603 680 994
architekt.km@gmail.com

PROJEKTANCI;

Zakres opracowania	Imię i nazwisko	Specjalność	Numer uprawnień budowlanych	Data opracowania	Podpis
Architektura	mgr inż. arch. Marta Filek-Wachnik	Architektoniczna do projektowania bez ograniczeń	upr. nr 409/90	Wrzesień 2024	
Architektura	mgr inż. arch. Katarzyna Muzecka			Wrzesień 2024	

ZAŁĄCZNIKI:

- KARTA ZABYTU.....47-50
- ZALECENIA KONSERWATORSKIE MMKZ DC.5183.192.2024.AK z dnia 18.06.2024.....51-52
- BIOZ.....53-57
- INWENTARYZACJA ARCHITEKTONICZNA58-70
- OPINIA NA TEMAT DREWNIANEJ SUBSTANCJI KONSTRUKCJI I STOLARKI KOŚCIOŁA p.w. PRZENAJŚWIĘTSZEJ TRÓJCY w NARUSZEWIE autorstwa dr. Alicji Zadworny, sierpień 2024.....71-77

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Parafia erygowana prawdy w XIII w. 1414 wzmianka o kościele par. pw. św. Tomasza. Kolejny kościół wzniesiony z fundacji bpa Wojciecha Tolibowskiego, sufragana płockiego, 1629 (na cmentarzu przykościelny kamień z tą datą). Konsekrwowany przez biskupa 1645 (pw. św. Trojcy). Istniał jeszcze 1775 (wizytacja). Obecny wzniesiony 1796 staraniem Konstantego Wołlickiego, proboszcza norbertańskich płockich. Budowla czego nie znamy. Do kościoła przeniesiono wyposażenie z poprzedniego, XVII wiecznego. Restaurowany 1904, odnowiony 1928.

Wyraźnych cech stylowych nie posiada.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrza, ujęcie całości, instalacje).

Sytuacja - w centrum wsi, na wsch. od drogi Królewca-Gierwina, przy drodze lokalnej, na wzniesieniu. W obrębie cmentarza drzewiasta (XIX w.). Ogrodzenie metalowe, współczesne. Kościół orientowany. Ściany Materiał, konstrukcja, technika - drewniany. Na podmurówce kamiennej. Ściany z bali sosnowych (grubość ok. 16 cm) w konstrukcji zrębowej. Obustronnie szalowany deskami sosnowymi. Stropy belkowe. Wieża dochowa krokwiniowa z dwiema jętkami. Jętka dolna przy kłobwianach podparta słupami stołcowymi, pygłowymi, biegnący mi przez całą długość budynku. Pokrycie dachu - blacha na łatach drewnianych. Dach nad korpusem dwuspadowy półszczytowy, nad kruchcią dwuspadowy. Ściany szczytowe korpusu obite hlachą. Podłogi z desek kładzionych wzdłuż osi kościoła. Schody - przy wejściu głównym i bocznym do kruchty proste, kamienne, po 2 stopnie. Przy wejściu do zakrystii proste betonowe. 4. Stomnie. W zakrystii drewniane zabiegowe, jednobiegowe. Drzwi - od strony wsch. do kruchty i nawy dwuskrzydłowe, pozostałe jednoskrzydłowe, w ościeżnicach nieprofilowanych, deskowe. Okna ościeżnicowe, czteroskrzydłowe z podziałem krzyżowym, skrzydła dzielone szezeblinami na 4 kwatery (elewacja pñ. i pñ.). W elewacji wsch. okienka kwadratowe, dwuskrzydłowe, czterokwaterowe, ich ościeżnica od wewnątrz wycięta krzywoliniowo (w kształt czwórliścia), w jej grubości krata żelazna. W ścianie zach. kruchty dwa okienka podobnej konstrukcji, bez ozdobnego wycięcia. Rzut - kościół na planie prostokąta. W jego obrębie prostokątna zakrystia, przedzielona na dwie części (jedną z nich to zapewne skarbczyk). Nad zakrystią jednoprzestrzenne pomieszczenie o nieustalonym przeznaczeniu. Prezbiterium oddzielone od nawy ścianą łączącą. Chór muzyczny wsparty na dwóch drewnianych kolumnach. Od zachodu do nawy przylega prostokątna kruchta. Bryła - złożona z dwóch prostopadłości: korpusu i kruchty. Obydwa przekryte dachami dwuspadowymi (nad korpusem półszczytowy). Na dachu nawy sygnaturka drewniana. Elewacje - frontowa symetryczna, osiowa. Na osi środkowej wejście główne, po obu stronach okienka kruchty. Zach. - na osi środkowej okienko pomieszczenia nad zakrystią, niżej, symetrycznie, dwa okna zakrystii. W elewacji pñ. 4 okna nieregularnie rozmieszczone, w pñ. - 3 okna, boczne drzwi do zakrystii i kruchty. Brak wyraźnych podziałów architektonicznych. Wszystkie elewacje obiega ślinie występujący szym koronujący z desek, profilowany. Wnętrze - nawa jednoprzestrzenna, takież prezbiterium. Obydwa wnętrza równej wysokości. Zakrystia i skarbczyk prostokątne, jednakowych rozmiarów, pomieszczenie nad nimi - wąski prostokąt.

Wyposażenie - w kościele trzy ołtarze, prawdy, przeniesione z poprzedniego, XVII-wiecznego. Ołtarz gł. 2.6 w. XVII w., podobnie ambona. Dwa ołtarze boczne późniejsze, o formach uproszczonych, prospekt organowy. Na belce łączącej kruchty. W kruchcie kropielnica kamienna. Instalacje elektryczne.

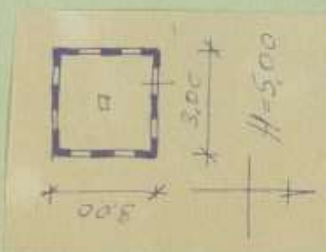
CH I I K I F W I O B Y S T N A M Y A S 31

W B C D E F

14. kubatura ok. 1192 m ³ bez poddasza ok. 1647 m ³ z poddaszem	15. Powierzchnia użytkowa ok. 196 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne kościół parafialny	17. Użytkowanie, obecnie kościół parafialny
<p>19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, dachy zewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Fundamenty kamienne noszące ślady niedawnego remontu za pomocą kamienia polnego na zaprawie cementowej, w dobrym stanie. Ściany silnie zniszczone biologicznie (owady i grzyby) - bale w ścianie zrębowej spróchniały. Nowa szalówka w dobrym stanie - jej obecność przyspiesza niszczenie bali, które nie podlegają naturalnemu wietrzeniu. Strop w bardzo złym stanie, belki noszą ślady silnych zniszczeń spowodowanych przez owady i grzyby. Groźną zawaleniem stropu, a co za tym idzie - dachu. Do starych desek sufitu przybito 1979 nowa podsufitka. W tej chwili widać, że belki podparte stemplami. Więźba dachowa w stanie średnim, pokrycie blacha - w dobrym. Wyposażenie odnawiane. Stan instalacji elektrycznej - dobry.</p>			
<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Zabezpieczenie stropu przed zawaleniem, w dalszej kolejności - remont generalny kościoła, poprzedzony właściwymi ekspertyzami i dokumentacją, ściśle wg wytycznych WKZ.</p>			

Z	Y	X	W	V	U	T	S	R	P	O	N	M	L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A	Nr
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

31. Szkic sytuacyjny, plan schematyczny, uwagi opisowe, fotografia

1866r

32. Przebieg prac konserwatorskich

[illegible][illegible]

35. Uwagi różne

36. Wypełnij dnia

28 to 1958 Andrzej Fabierkiewicz

37. Sprawdził dnia

VIII/66.

Ciechanów, 18 czerwca 2024 r.

DC.5183.192.2024.AK

**Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Tekli
w Naruszewie
Naruszewo 40
09-152 Naruszewo**

Dotyczy: remontu w kościele parafialnym w Naruszewie.

Odpowiadając na wniosek z dnia 20 maja 2024 r. (wpływ: dn. 21 maja 2024 r.) o wydanie zaleceń konserwatorskich dla zamierzenia przy kościele parafialnym w Naruszewie polegającego na fumigacji kościoła, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, impregnacji odeskowania, remontu schodów zewnętrznych, zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840 ze zm.), Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków przedstawia następujące zalecenia konserwatorskie:

1. Stolarka okienna i drzwiowa – biorąc pod uwagę wtórny charakter stolarek okiennych i drzwiowych (wymienione w latach 90 XX w.) oraz z uwagi na zużyciem materiału ich wykonania (drewna) nie ma przeciwwskazań do ich wymiany na nowe. Obecne stolarka okienna została wykonana na wzór wcześniejszych, co pozwoliło zachować ciągłość i historyczny wygląd kościoła. Zatem należy kontynuować wcześniejsze postępowanie, które pozwoli na podtrzymanie historycznego wyglądu zabytkowego obiektu, dlatego nowe okna należy odtworzyć na wzór istniejących (zachowując kształt, konstrukcję, proporcje, profile, podziały, materiał) w oparciu o wykonaną inwentaryzację rysunkowo-pomiarową w skali 1:10 wraz z detalami 1:1. Wymiana wymaga również przedłożenia szczegółowego projektu.
Zaznaczyć należy, iż wymogi konserwatorskie wykluczają stosowanie stolarek z PVC (plastikowych) - ze względu na brak możliwości odtworzenia faktury, kształtu, grubości i profilowania ramiaków drewnianych. W oknach PVC inna jest również wielkość przeszkleń i głębokość osadzenia szklenia w skrzydłach, jak i samych skrzydeł w ramie.
2. Fumigacja – w pierwszej kolejności należy ustalić czy w kościele są aktywne szkodniki drewna oraz je zidentyfikować, na tej podstawie konserwator dzieł sztuki dobierze najbardziej odpowiednią i skuteczną metodę walki ze szkodnikami drewna (przedstawione w programie prac konserwatorskich).
3. Impregnacja odeskowania – należy wstępnie oczyścić drewniany szalunek obiektu z biologicznych nalotów i wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń. Aby przygotować drewno do

ponownej impregnacji musi ono być oczyszczone z wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń w tym z kryjącej warstwy farby/lakieru. Po oczyszczeniu odgrzybić drewno za pomocą środków grzybobójczych. Przeprowadzić impregnację prewencyjną (przeciwko rozwojowi korozji biologicznej i przeciwpożarowej) prowadzoną aż do nasycenia.

4. Schody – obecne betonowe schody zewnętrzne są wtórne (wykonane w latach 90 XX w.) związku z tym nie ma przeciwwskazań do ich remontu, bądź wymiany na nowe proste kamienne (pierwotnie znajdujące się przy wejściu głównym i bocznym do kruchty - wg. karty wojewódzkiej ewidencji zabytków).
5. **Kościół parafialny pw. Przenajświętszej Trójcy w Naruszewie jest wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego pod nr rejestru A-252.**
6. Wobec powyższego zgodnie z art. 36 ust.1 pkt. 1, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 840 ze zm.), prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, w tym prac polegających na usunięciu drzewa lub krzewu z nieruchomości lub jej części będącej wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem lub inną formą zaprojektowanej zieleni **wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.**

2. up. Mazowieckiego Województwa
Sejmik Województwa Mazowieckiego
Wydział Ochrony Zabytków
Kierownik Zarządu Województwa Mazowieckiego

Otrzymuje:

1. Adresat
2. Aa.

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

1. NAZWA: Remont Zespołu Sakralnego Kościoła pw. Przenajświętszej Trójcy w Naruszewie

2. ADRES: dz. nr 112, jedn. ew. 142007_2 NARUSZEWO., obręb 0014 NARUSZEWO
09-152 NARUSZEWO, NARUSZEWO 40

3. INWESTOR: Parafia rzym.-kat. p.w. św. Tekli
09-152 Naruszewo, Naruszewo 40

4. PROJEKTANT:

mgr inż. arch. Marta Filek – Wachnik

zam. 03-284 Warszawa ul. Porannej Bryzy 21

Warszawa , wrzesień 2024r.

I N F O R M A C J A

D O T Y C Z Ą C A B E Z P I E C Z E Ń S T W A I O C H R O N Y Z D R O W I A

Remont Zespołu Sakralnego Kościoła pw. Przenajświętszej Trójcy w Naruszewie

(podstawa prawna:

Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126)

Art. 21 a, ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2024. 725)

1. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego:

- zabezpieczenie placu budowy;
- roboty rozbiórkowe
- roboty ziemne
- roboty murowe
- roboty dekarские i izolacyjne
- roboty murarskie
- roboty instalacyjne
- prace izolacyjne
- roboty specjalistyczne
- realizacja remontu etapowo, wg niniejszego opracowania;

2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.

Działka będąca terenem planowanej inwestycji jest zabudowana zabytkowym kościołem pw. Przenajświętszej Trójcy oraz dzwonnica.

3. Wskazanie elementów zagospodarowania terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

- rusztowania technologiczne (w trakcie realizacji robót)
- miejsca składowania materiałów na placu budowy

4. Zagrożenia podczas realizacji robót budowlanych.

- zagrożenia związane z magazynowaniem, transportem pionowym i poziomym sprzętu i materiałów budowlanych podczas całego procesu budowy.
- zagrożenie wynikające z ryzyka upadku z wysokości ponad 5.0m: roboty remontowe na dachu
- zagrożenie wynikające z możliwości przygniecenia ciężkimi elementami
- zagrożenie od spadających z wysokości materiałów budowlanych i narzędzi
- zagrożenia związane z przemieszczaniem się sprzętu w obrębie placu budowy i jego bezpośrednim sąsiedztwie
- zagrożenia elementami ruchomymi i ostrymi w czasie prowadzenia prac budowlanych
- zagrożenia związane z przemieszczaniem się ludzi w czasie prowadzenia prac budowlanych

- zagrożenie wynikające z wykonywania prac w dużym zapyleniu
- zagrożenie zatruciem, wywołaniem uczulenia przy wykonywaniu fumigacji i dezynfekcji i kontakcie z substancjami szkodliwymi dla zdrowia
- zagrożenia związane z porażeniem prądem elektrycznym w trakcie prowadzenia prac wymagających użycia urządzeń
- zagrożenia związane z pracą na wysokości (upadkiem z wysokości) podczas prac na rusztowaniach, wszelkich prac prowadzonych na wysokości w rozumieniu przepisów bhp prowadzonych w obrębie placu budowy i jego bezpośrednim sąsiedztwie
- zagrożenia związane z obsługą maszyn, narzędzi, sprzętu zmechanizowanego i innych urządzeń technicznych obsługujących poszczególne etapy budowy podczas całego procesu budowy
- zagrożenie katastrofą budowlaną wywołaną prowadzeniem robót niezgodnie z projektem lub obowiązującymi przepisami.

Roboty wykonywane na wysokości powyżej 1 m należy wykonywać z pomostów rusztowań. Pomost rusztowania powinien znajdować się co najmniej 0,5 m od górnej krawędzi wbudowanego elementu. Chodzenie po świeżo wykonanych murach, płytach, stropach i niestabilnych deskowaniach oraz wychylanie się poza krawędzie konstrukcji bez dodatkowego zabezpieczenia i opieranie o balustrady jest zabronione. Wykonywanie robót w innych niż zalecane warunkach temperaturowych może doprowadzić do zawalenia elementu.

Roboty montażowe - Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny być wykonane zgodnie z dokumentacją producenta albo projektem indywidualnym. Osoby zatrudnione przy montażu i demontażu rusztowań oraz monterzy ruchomych podestów roboczych powinni posiadać wymagane uprawnienia. Rusztowania należy ustawiać na podłożu ustabilizowanym i wyprofilowanym ze spadkiem umożliwiającym odpływ wód opadowych. Rusztowanie z elementów metalowych powinno być uziemione i posiadać instalację piorunochronną.

Roboty na wysokości - Osoby przebywające na stanowiskach pracy, znajdujące się na wysokości co najmniej 1 m od podłogi lub ziemi powinny być zabezpieczone przed upadkiem z wysokości – balustradą o wysokości 1,1 m. Przemieszczane w poziomie stanowisko pracy powinno mieć zapewnione mocowanie końcówki linki bezpieczeństwa do pomocniczej liny ochronnej lub prowadnicy poziomej, zamocowanej na wysokości około 1,5 m wzdłuż zewnętrznej strony krawędzi przejścia. Długość linki bezpieczeństwa, szelek bezpieczeństwa nie powinna być większa niż 1,5 m. Należy zapewnić bezpieczeństwo przy komunikacji pionowej i dojścia do stanowiska pracy. Należy zapewnić stabilność rusztowań i odpowiednią ich wytrzymałość na przewidywane obciążenia. Przed rozpoczęciem użytkowania rusztowania należy dokonać odbioru technicznego w trybie określonym w odrębnych przepisach. Rusztowania i podesty ruchome wiszące powinny spełniać wymagania określone odpowiednio w odrębnych przepisach oraz w Polskich Normach. Jeżeli ze względu na rodzaj i warunki wykonywania prac na wysokości zastosowanie balustrad, jest

niemożliwe, należy stosować inne skuteczne środki ochrony pracowników przed upadkiem z wysokości, odpowiednie do rodzaju i warunków wykonywania pracy.

5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do robót szczególnie niebezpiecznych.

Wszyscy pracownicy powinni być zapoznani z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie BHP przy wykonywaniu robót budowlanych;

Dz. U. nr 47 poz.401 Rozdział 6 – Instalacje i urządzenia elektroenergetyczne

 Rozdział 7 – Maszyny i inne urządzenia techniczne

 Rozdział 8 – Rusztowania i ruchome podesty robocze

 Rozdział 9 – Roboty na wysokościach

 Rozdział 11 – Roboty impregnacyjne i odgrzybieniowe

 Rozdział 12 – Roboty murarskie i tynkarskie

 Rozdział 13 – Roboty ciesielskie

 Rozdział 17 – Roboty dekarские i izolacyjne

 Rozdział 18 – Roboty rozbiórkowe

Roboty szczególnie niebezpieczne występują na tej budowie. Nad bezpieczeństwem podczas realizacji robót budowlanych winien czuwać kierownik budowy i w wypadku stwierdzenia zagrożenia przewidzieć w zależności od sytuacji odpowiednie zabezpieczenia. Inżynier pełniący funkcję kierownika budowy musi posiadać odpowiednie uprawnienia do pełnienia funkcji kierownika budowy. Każdorazowo przed przystąpieniem do pracy kierownik budowy dokonuje instruktażu ekipy dot. sposobu i technologii prowadzenia robót budowlanych i montażowych, a także środków bezpieczeństwa jakie należy zachować podczas pracy. Roboty ciesielskie montażowe wykonuje zespół liczący co najmniej 2 osoby.

6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia.

Kierownik budowy jest zobowiązany w oparciu o powyższą informację do sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie przed jej rozpoczęciem. Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków. Nieprzestrzeganie przepisów bhp na placu budowy prowadzi do powstania bezpośrednich zagrożeń dla życia lub zdrowia pracowników.

6.1. Na pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie terenu budowy (sporządza kierownik budowy) umieścić wykaz zawierający adresy i numery telefonów:

- najbliższego punktu lekarskiego
- straży pożarnej

- posterunku policji

- 6.2. W pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie j. w. umieścić punkty pierwszej pomocy obsługiwane przez wyszkolonych w tym zakresie pracowników
- 6.3. Telefon komórkowy umieścić w pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie terenu budowy
- 6.4. Kaski ochronne, umieścić w pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie terenu budowy
- 6.5. Ogrodzenie terenu budowy wykonać o wys. min. 1,5m, oznakować na planie terenu budowy
- 6.7. Barrierki wykonane z desek krawężnikowych o szerokości 15cm, poręczy umieszczonych na wysokości 1,1m oraz deskowania ażurowego pomiędzy poręczą a deską krawężnikową
- 6.8. Przed rozpoczęciem prac sprawdzić stan techniczny konstrukcji lub urządzeń, na których mają być wykonywane prace, w tym ich stabilność, wytrzymałość na przewidywane obciążenie oraz zabezpieczenie przed nie przewidywaną zmianą położenia, a także stan techniczny stałych elementów konstrukcji lub urządzeń mających służyć do mocowania linek bezpieczeństwa
- 6.9. Zapewnić stosowanie przez pracowników, odpowiedniego do rodzaju wykonywanych prac, sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości jak: szelki bezpieczeństwa z linką bezpieczeństwa przymocowaną do stałych elementów konstrukcji, szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym (do prac w podparciu – na słupach, masztach itp.),
- 6.10. Rozmieścić tablice ostrzegawcze.
- 6.11. Zainstalować oświetlenie emitujące czerwone światło.
- 6.12. Na terenie budowy za pomocą tablic informacyjnych wyznaczyć drogę ewakuacyjną i oznaczyć na planie terenu budowy